

AVENYN

DÅTID, NUTID, FRAMTID

Avenyn i Göteborg förändrades i grunden under 1900-talets senare decennier. De tidigare bostadshusen, med sina grönskande förträdgårdar, ersattes av nya verksamheter och nya byggnader, med butiker och restauranger av olika slag i samtliga bottenvåningar.

När förträdgårdarna togs bort skapades femton meter breda öppna gångbanor utmed butiksfasaderna. Karaktären på stadsrummet ändrades drastiskt. Efter hand har den öppna ytan möblerats med diverse sommarverandor, skyltar, belysningsstolpar och reklamskåp. Nya träd har planterats. Men ett nytt samlat grepp på gaturummets utformning har saknats. Det ursprungliga flanörstråket har ingen självklar plats på dagens Aveny. Och trafiken har förändrats. Ökande bil-, buss-, spårvagn- och cykeltrafik har påverkat gatans utformning, med nya körfält, kantstenar, refuger, med mera. Sammantaget skapar detta dagens splittrade gatumiljö, där lite eller inget av den ursprungliga helheten och omsorgen om paradgatan finns kvar.

En plats i staden präglas lika mycket av sina verksamheter som av sin fysiska form. Idag är Avenyn en shopping-, restaurang- och nöjesgata. En lockande destination, inte helt utan problem. Men här finns också de starka kulturinstitutionerna och en ambition att Avenyn ska vara en attraktiv plats för många.

En föränderlig stad kräver att stadens rum förändras i takt med tiden. Dagens stadsliv är annorlunda än det som levdes då Avenyn byggdes. Om framtidens stadsliv kan vi spekulera men de val vi gör om stadsrummens utformning avgör också vilket liv som blir möjligt att leva just där.

Avenyn förtjänar en bättre framtida gestaltning. Göteborg förtjänar att återfå sin paradgata, i ny skepnad anpassad för dagens och framtidens stadsliv, ett 850 meter långt och 45 meter brett stadsrum. En urban scen för stadens invånare och besökare, både till vardag och till fest.

I och med gestaltningsprogrammet för Avenyn påbörjas den process som ska föra visionen till verklighet.

Dåtid

Nutid

Framtid

PÅNYTTFÖDELSE AV EN PARADGATA

Avenyn ska bli en utåtriktad paradgata med internationell attraktionskraft och en puls för hela regionen. Avenyn ska sticka ut och forma en egen identitet bland europeiska städer som stärker Göteborgs varumärke.

Vi vill lyfta fram en dynamisk kombination där högtidlighet samsas med en vänlig och tillåtande atmosfär. Vårt huvudstråk ska bli inbjudande och upplevelserikt såväl för besökare som för vardagsbrukaren.

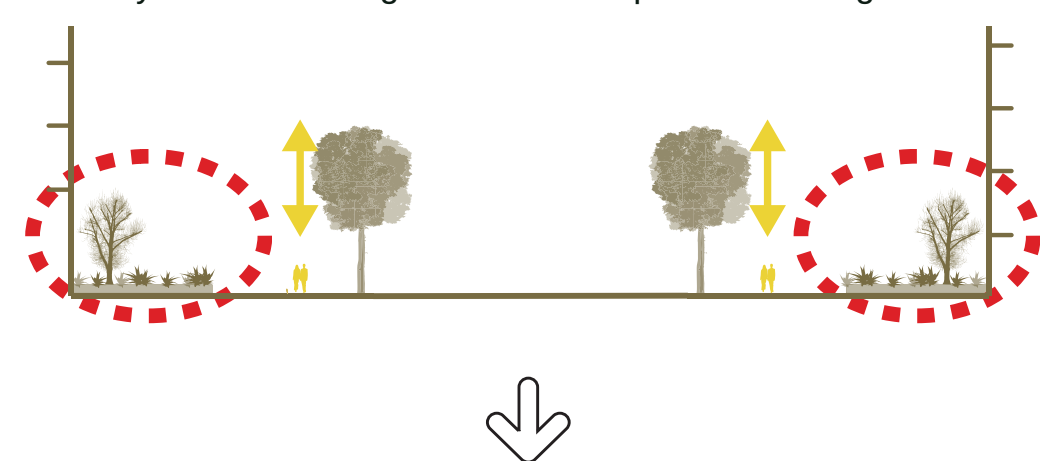
3:E GENERATIONENS GATA

Avenyn är med sin bredd och sin placering i staden, och med Götaplatsen i fonden, en unik gata med en rik historia. Från början en lugn, grön bostadsgata, idag en handels- och nöjesgata med otydlig identitet. Nu går Avenyn in nästa fas. Gatan ska återfå en värdig utformning. Tredje generationens gata ska få publika förträdgårdar i ny tappning och Götaplatsen ska åter bli hel.

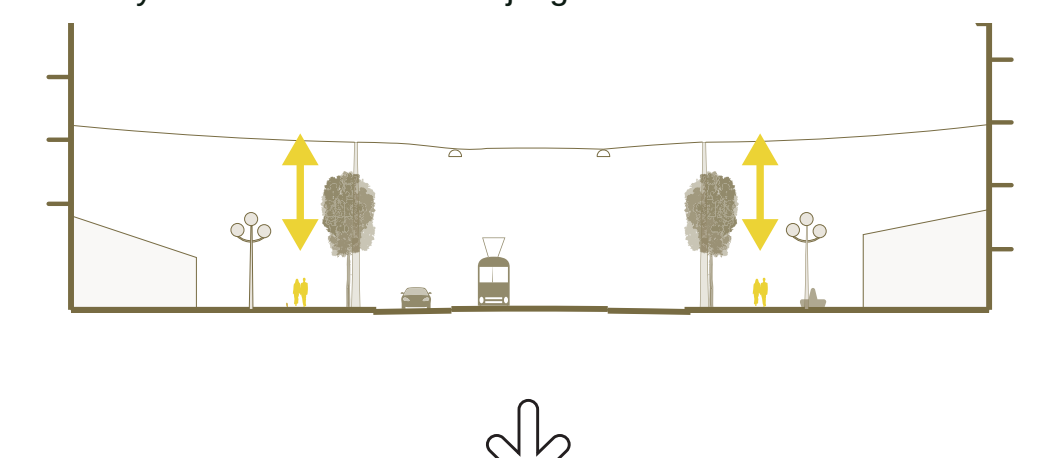
För att utnyttja bästa lägena och skapa en känsla av helhet krävs ett nytt sätt att disponera stadsrummet. Tredje generationens utformning av Avenyn styrs av tre huvudprinciper:

- Rörelserna längs Avenyn ges utrymme närmast fasaderna där målpunkterna finns.
- Umgänget på Avenyn får plats i en bred, inbjudande möbleringszon – de publika förträdgårdarna – närmare mitten av gatan, där soltimmarna är fler.
- Tillgängligheten till Avenyn säkerställs genom ett samlat mittstråk för kollektivtrafik och cykel.

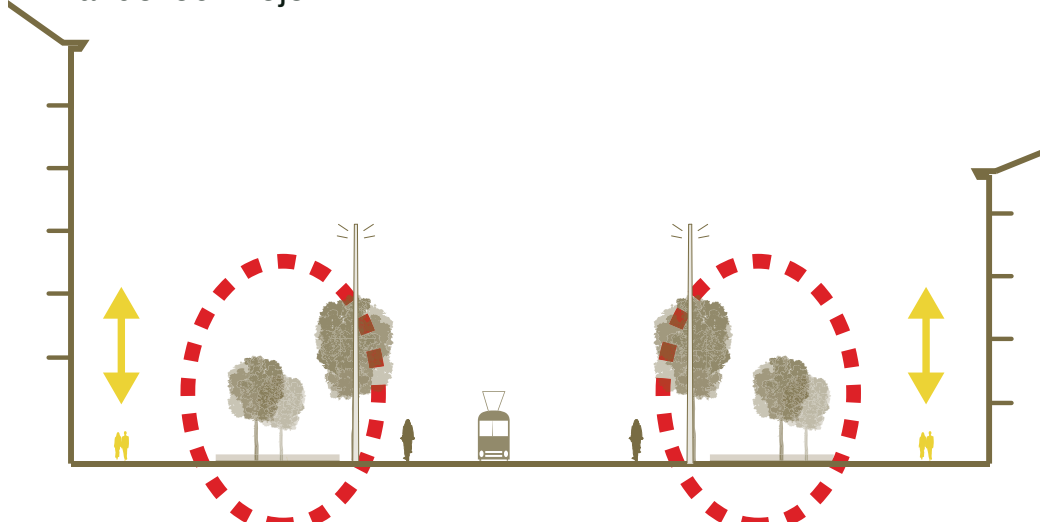
1:a GENERATIONEN (ÅR 1880-1970)
Avenyn som bostadsgata med breda privata förträdgårdar.

2:a GENERATIONEN (ÅR 1970-2015)
Avenyn som handels- och nöjesgata med sommarverandor.

3:a GENERATIONEN (ÅR 2015-)
Avenyn med publika förträdgårdar - en gata för kultur, handel och nöjen.

TRE ÖVERGRIPANDE MÅL

FORMA EN UNIK DESTINATION

Ta tillvara Avenyns och Götaplatsens grundläggande kvaliteter i de stora måtten och de möjligheter de ger. Värna och värda men våga också. Laga, lägg till och ta bort. Framtidens Aveny ska vara lika iögonenfallande attraktiv som i sina bästa dagar. Stadens vackraste gata. Med stor omsorg om material, form och utförande i stort och smått.

Ett nytt enhetligt golv från fasad till fasad. Med granit och stål/gjutjärn byggs en långlivad, robust, slät och högklassig scen som underlättar allt liv och rörelse på gatan. En samlad möbleringszon, den nya publika förträdgården med kraftfull grönska. Identitetsskapande möbler i ett sammanhållet formspråk unikt för Avenyn fångar tidens anda. Ny ljussättning skapar en attraktiv gata alla timmar året om.

SKAPA KONST- & KULTURSTRÅK NR. 1

Redan med etableringen av Götaplatsen och dess institutioner på 1920 och 30-talen befästes tanken på ett kulturkluster i södra änden av Avenyn. Det finns ett koncentrat av Göteborgs största kulturinstitutioner på och kring Avenyn men när man befinner sig på gatan känns konsten och kulturen mycket avlägsen. Utveckla konst och kultur som identitetsskapande kärnvärden för Avenyn!

Konstnärligt arbete kan på olika sätt förstärka Avenyns attraktionskraft och omvänt kan Avenyns utformning stödja olika kulturyrtringar. Gestaltningsprogrammet poängterar vikten av både permanent och tillfällig konst i olika former för att uppnå målet.

Programmet visar hur man genom att använda möbleringszonen som aktivitetsyta kan stärka gatans liv genom fler serveringar och permanenta paviljonger med ett blandat innehåll. Matkulturen kan i takt med konsten utvecklas för att höja Avenyns attraktivitet.

MAXA TILLGÄNGLIGHETEN

Nya Avenyn har mer plats för människor. Till vardag och fest. Utformningen prioriterar de som har sitt mål på Avenyn framför de som vill använda gatan för passage till andra mål. Självklart ska tillgängligheten tillgodoses. Det handlar om att alla ska vara välkomna.

Till Avenyn blir det lätt att ta sig när spårvagnen och cykelstråk går utmed hela gatan, taxi får angröping på tvärgatorna och bilparkering finns på Heden. Allmän biltrafik finns ej längs med Avenyn men tillåts korsa Avenyn. På Avenyn är det lätt att ta sig längs och tvärs när alla kantstenar och höjdskillnader byggs bort.

Genom borttagande av sommarverandor och den nya möbleringszonen skapas ett tydligt gångstråk längs med Avenyns alla butiksentréer, caféer och restauranger. Det nya golvet läggs i en nivå som maximerar möjligheten att utnyttja Götaplatsen och Avenyns centrala stråk för evenemang när det är fest.

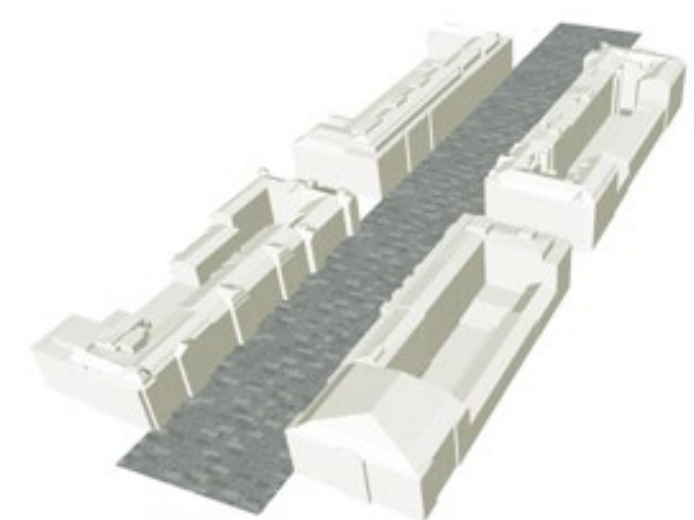
Avenyn i framtiden

PUBLIKA FÖRTRÄDGÅRDAR

*Förträdgårdarnas nytolkning i en offentlig tappning.
Trädgårdarnas klassiska byggstenar: grönska, gjutjärn och granit stöps om i en modern form med ny, spännande design.
Den långa vistelsezonen blir världens längsta scen, anpassad för det moderna stadslivet; en plats för att se och bli sedd.*

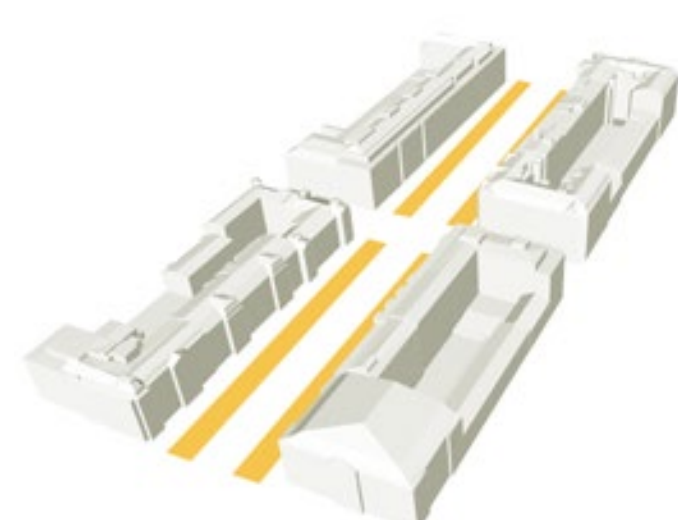

Avenyn idag

Det tidlösa granitgolvet

Ett gemensamt golv i en nivå från fasad till fasad håller samman det breda stadsrummet. Ett golv med tydliga gränser mot alla tvärgator. Graniten är ett robust och tidlöst material, en bas för allt liv och alla rörelser längs gatan. Genom att variera granitstenens storlek, nyans och textur skapas en livfullhet som speciellt framhävs i solljus och vid regn. En svag nyantering av gatans stenyta särskiljer gång, cykel- och kollektivtrafikstråk. Det släta golvet stödjer de stora evenemangen och festligheterna som förekommer i gatans mitt och det ger Avenyn en elegant och värdig karaktär.

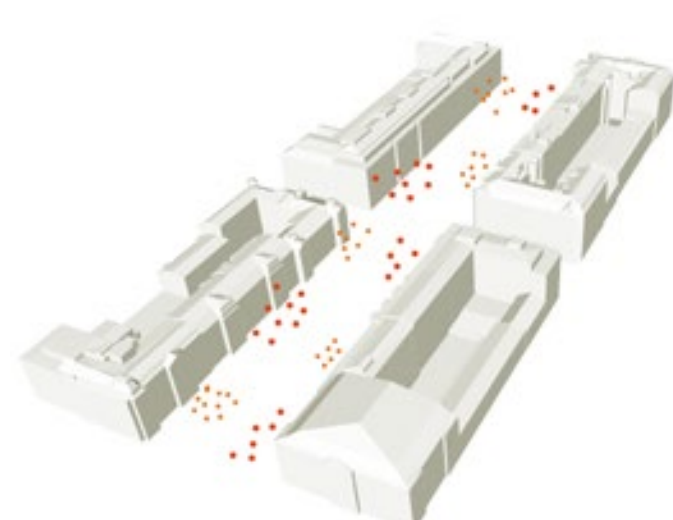

Den urbana scenen

Scenen är en tolkning av de ursprungliga förträdgårdarna med en ny kostym. Permanenta, multifunktionella paviljonger och serveringar ger gatan ökad livlighet. Paviljongerna är ett nytt inslag i gatumiljön och ska utformas med hög kvalitet.

Scenen är en demokratisk kontaktyta mellan människor, och har en stor variation av privata och offentliga vistelsezoner.

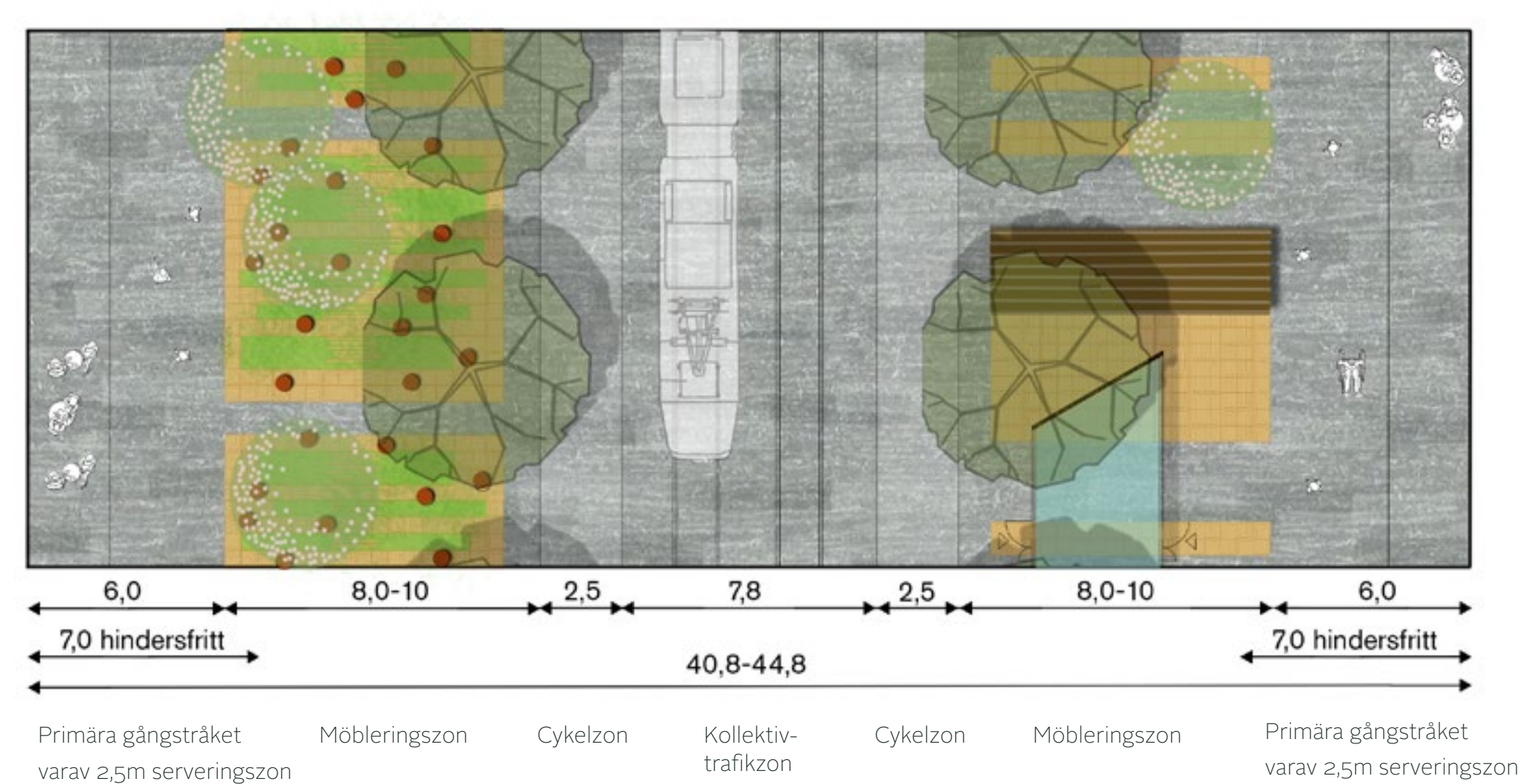
En kraftfull grönska bidrar till gatans föränderlighet över året. Vatten som sprutar upp ur beläggningen skapar lek och glädje.

De lekfulla möblerna

Avenyn ska vara en plats för alla med sköna och bekväma möbler. Förslaget innehåller tre olika offentliga möbler som kompletterar de kommersiella uteserveringarna. 1) Den robusta scenmöblen som bjuder stora besöksgrupper till uppehåll och som även kan användas till mindre uppträdanden. 2) En flexibel fätölj som bjuder in till samtal och som kan anpassas efter solförhållanden. 3) Bord i två olika höjder för de korta mötena över en kopp kaffe, på stående fot.

Detta sortiment av unika möbler tillför färg och intressant form i gaturummet.

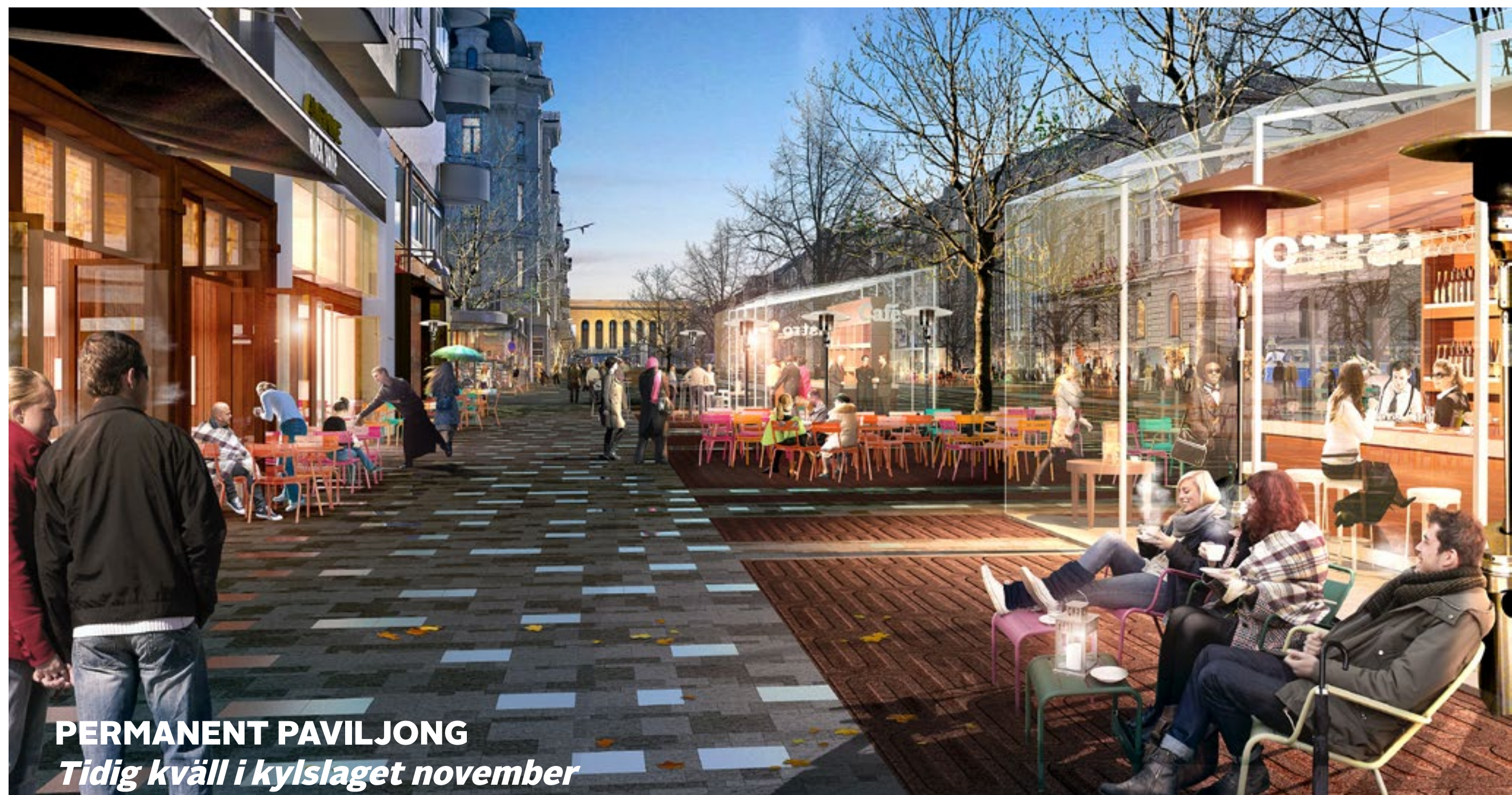
SATELLITPLATS KONST
Vernissage en söndag i april

GRÖNZON
Efter regnet en vardag i augusti

UTESERVERING
Semester och högsommarvärme

PERMANENT PAVILJONG
Tidig kväll i kylslaget november

SCEN MED VARIATION

Gatans karaktär förändras från norr till söder. Dess omgivning präglar gaturummet. Golvet, träden och ljussättningen är kittet som håller ihop gatan. Mötesplatser av skilda slag tar plats längs den 850 meter långa, urbana scenen och ger Avenyns besökare en varierad upplevelse.

Paviljong
Permanent paviljonger är ett nytt karaktärsfullt inslag i Avenyns gatumiljö. De ger förutsättningar för ett nytt liv och nya upplevelser längs med Avenyn.

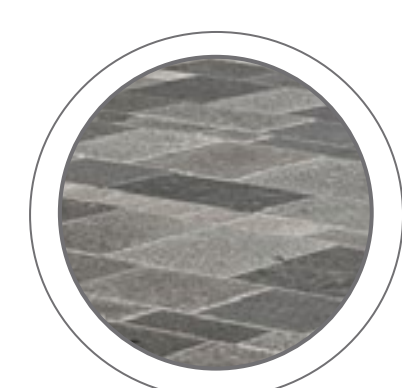
Träd med karaktär
Kraftfulla gatuträd och nya blommande träd förstärker gatans gröna arkitektur.

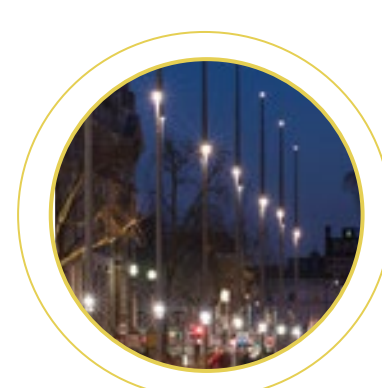
Integrerad konst
Konstnärlig medverkan ska utveckla gatans gjutjärnsmatta och en permanent installation på Götaplatsen.

Föränderligt vatten
Vatten finns som ett återkommande element längs med hela gatan. Vattnets karaktär kan anpassas till olika situationer, stilla brus, kraftfull kaskad eller trolsk dimma. Gatans regnvatten tas om hand och blir ett synligt inslag i gatubilden.

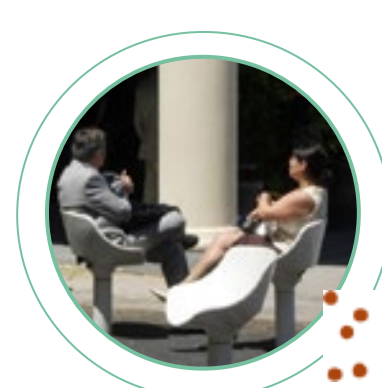
Golv
Markmaterialet längs Avenyn och på Götaplatsen ska vara hållbart och karaktärsfullt med med en variation i textur och nyans.

Ljussättning
Avenyns belysning ska likt det nordiska ljuset gestaltas med balanserad variation.

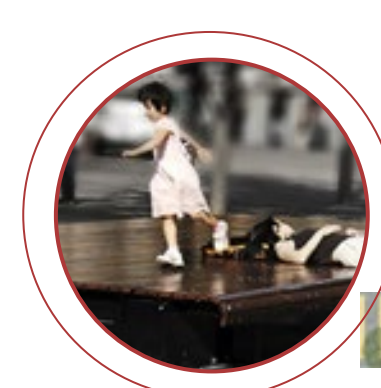
Uteserveringar
Plats för uteserveringar finns längs med fasaderna och i möbleringszonen. Avenyns uteserveringar får ett genomgående tema så att det övergripande intrycket av gatumiljön blir samlat.

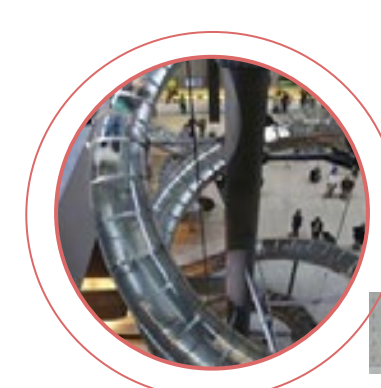
Offentliga sittplatser
Avenyn ska vara en plats för alla, med gott om sköna och bekväma möbler.

Gröna zoner
Vissa delar av förträdgårdarna får en grön karaktär av växter som kompletterar gatans träd. Det gröna temat knyter Avenyn till Bältespännarparkens grönska.

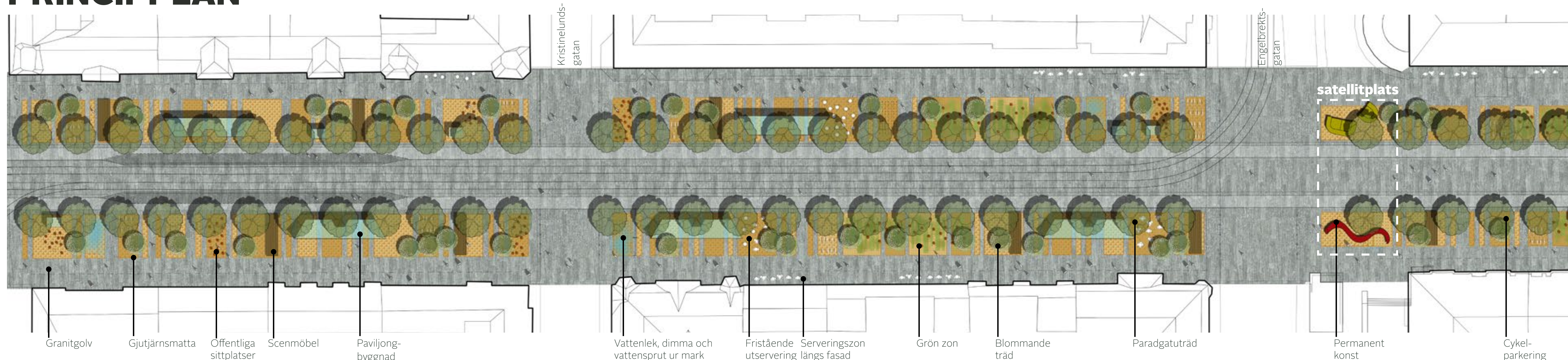

Den urbana scenen
Med Avenyns nya sektion och generösa möblering uppmuntrar till tillfälliga, spontana möten i det offentliga rummet. Här finns gott om plats för uteserveringar.

Satellitplatser
Med egna satellitplatser får kulturinstitutioner möjlighet att berika gaturummet och skapa intresse för sina olika verksamheter.

PRINCIPLAN

Götaplatsen i framtiden

HELA GÖTAPLATSSEN

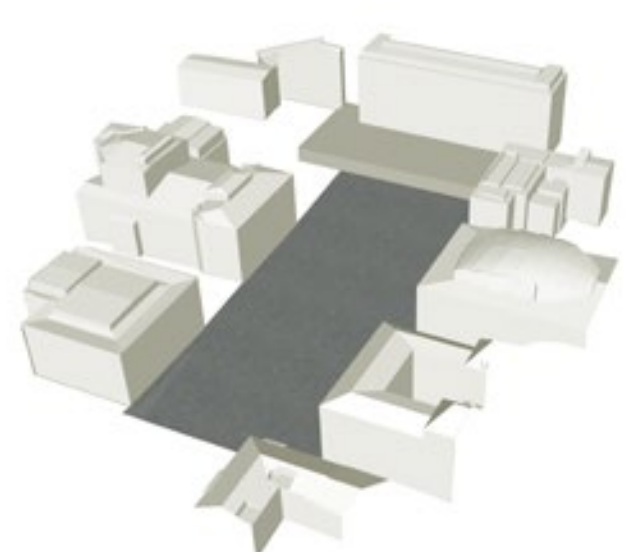
Götaplatsen är en av de viktigaste ikonerna i Göteborgs stadsbild. Förslaget tar tag i 1923 års ursprungliga idé om att samla kulturinstitutionerna runt en stor platsbildning, en hel Götaplats.

Götaplatsen idag

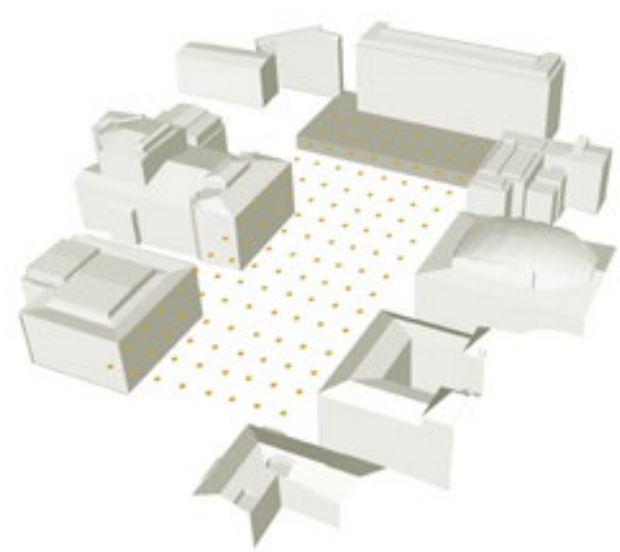

ARES tävlingsförslag 1919

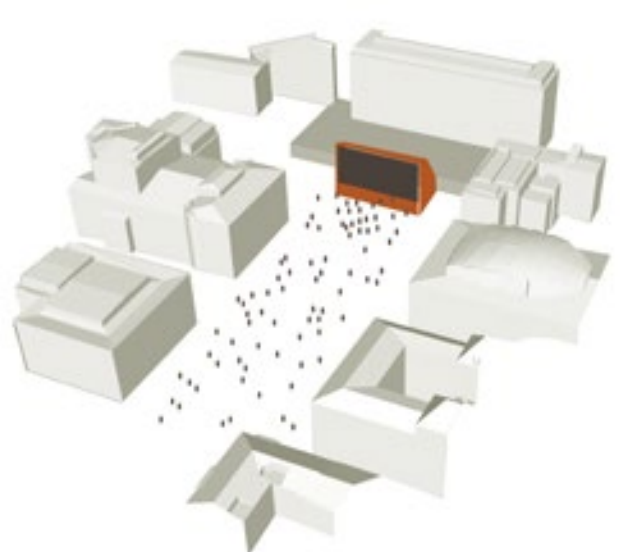
Sammanhållt golv

I planer för Götaplatsen till jubileumsutställningen 1923 var ytan som sträckte sig förbi dagens stadsbibliotek en del av en större platsbildning. Förslaget tar tag i denna ursprungliga idé med en gemensam torgbeläggning. Platsen svarar mot byggnadernas tillbakadragna placering i förhållande till Avenyns fasadlinjer. I ett slag öppnar sig Götaplatsen i sin storhet. Där den nya Götaplatsen börjar avslutas Avenyns trädtrader och de publika förträdgårdarna. Det mörka stengolvet ligger som en stabil grund för de varierande evenemangen.

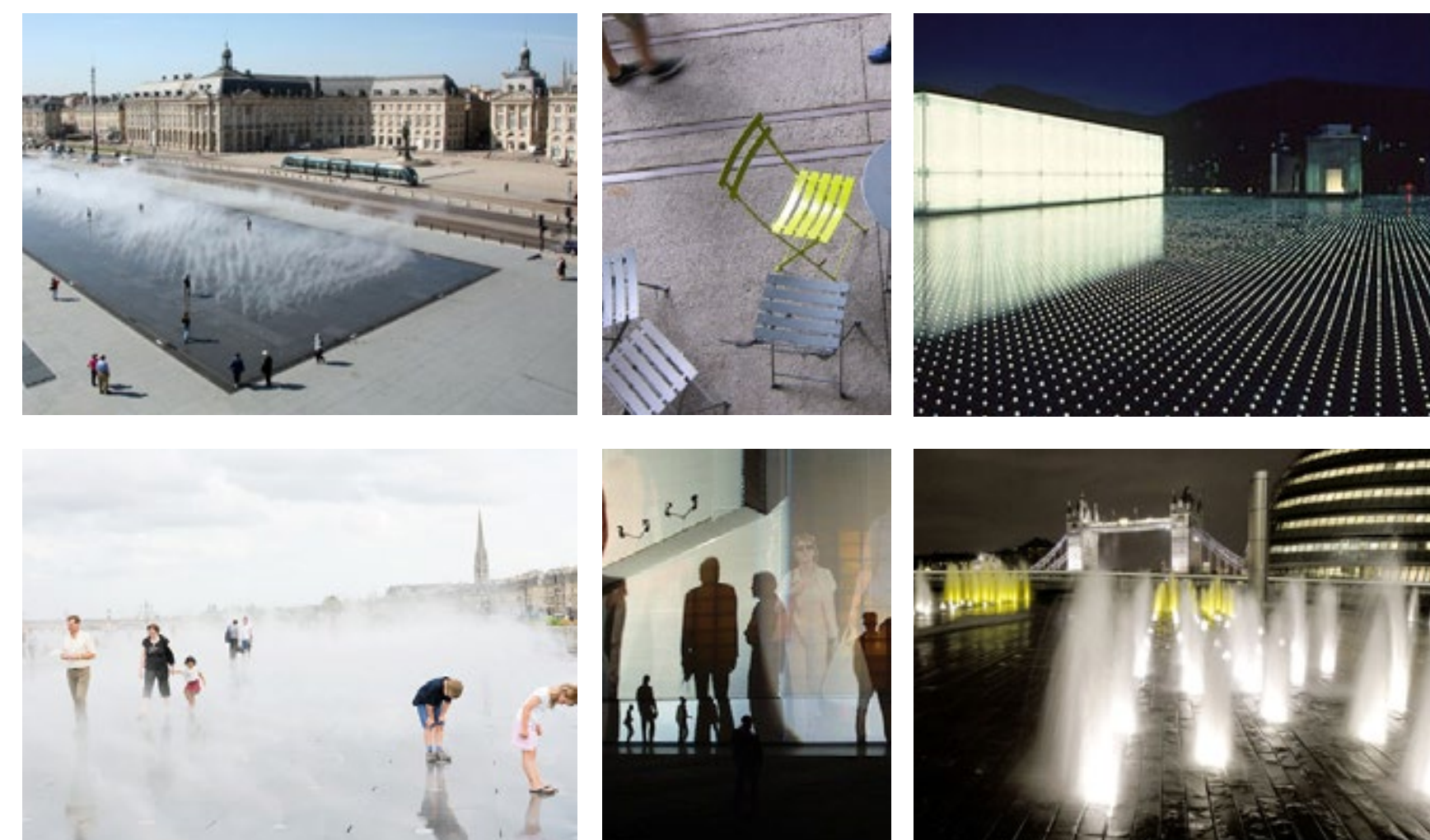
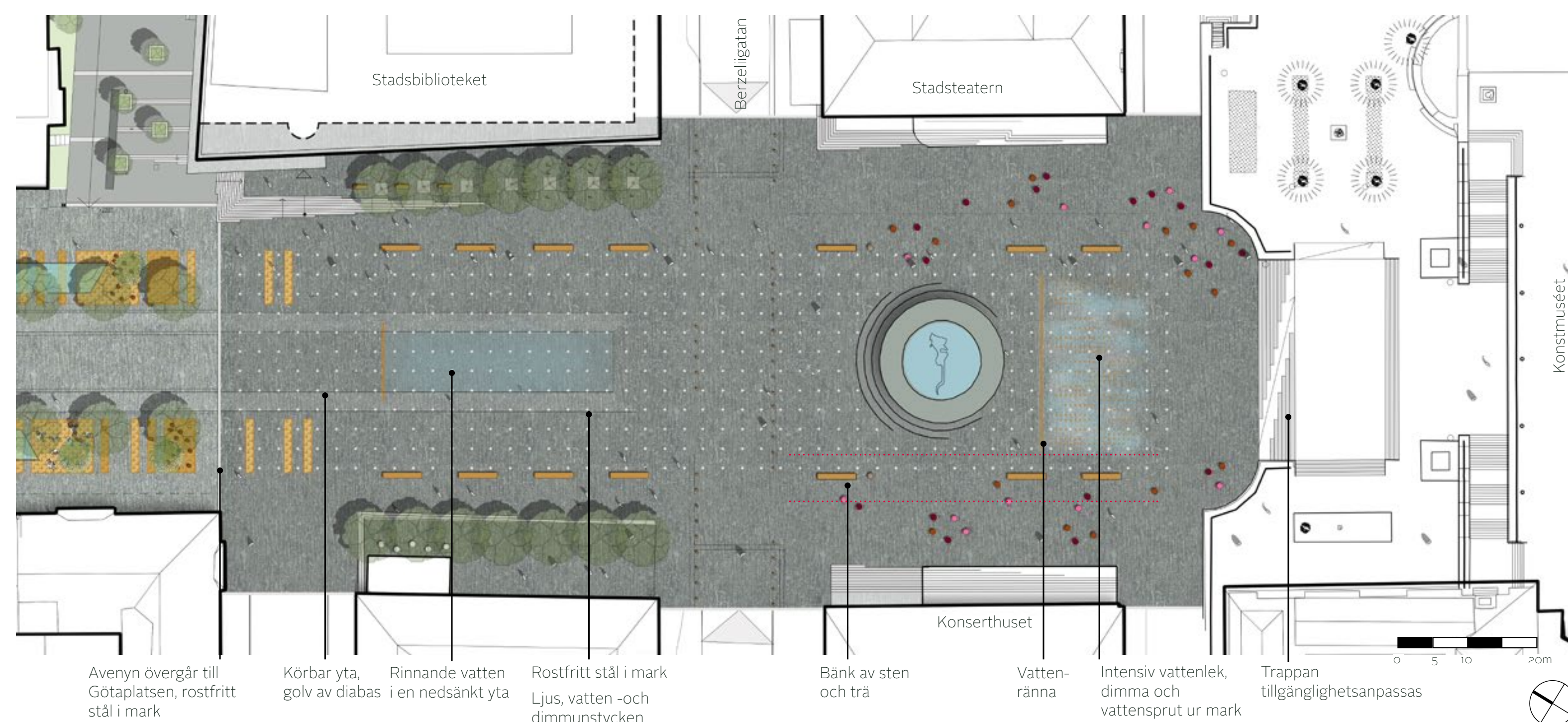
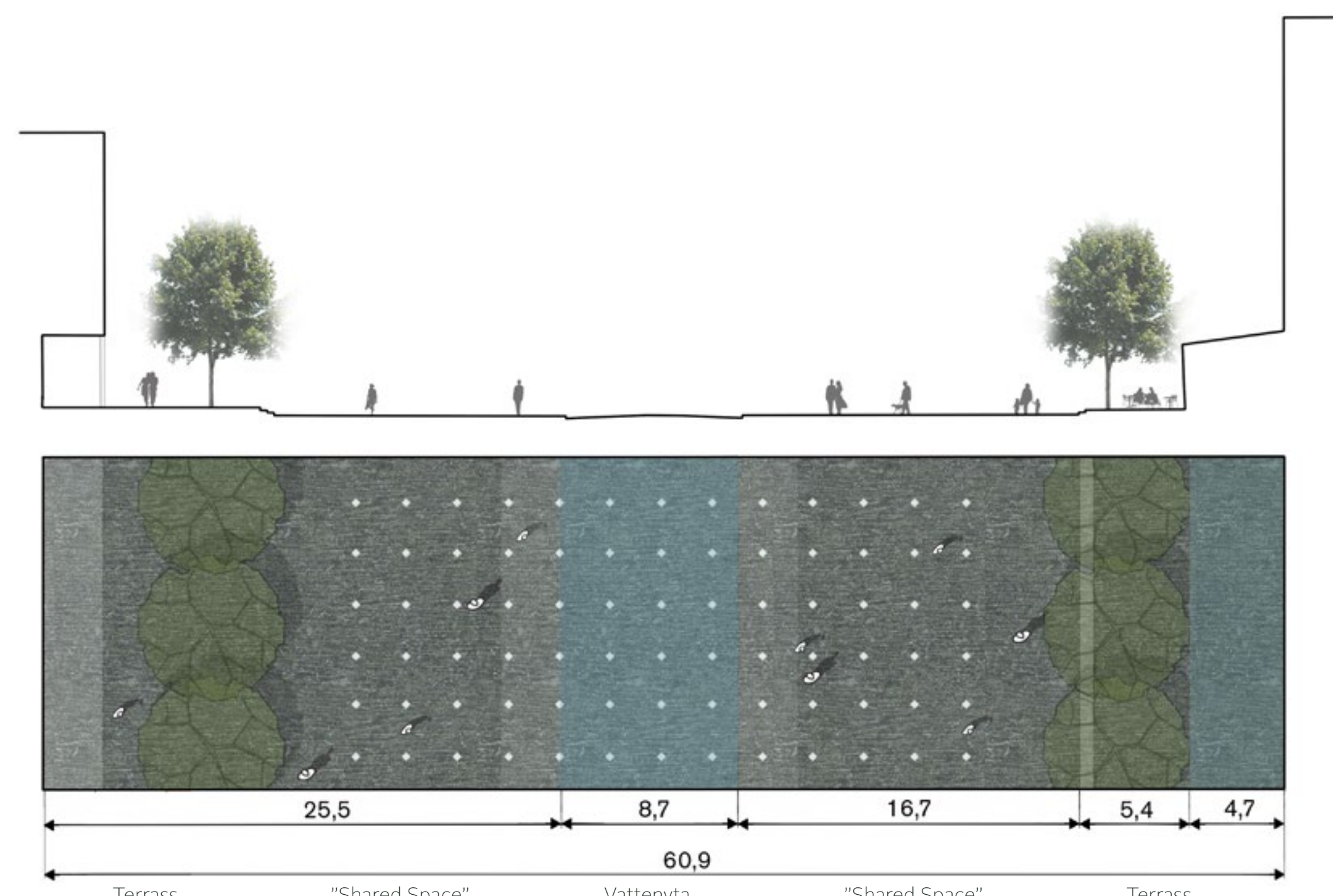
Vattenglitter

På Götaplatsen är himlen och staden mycket närvarande. Terrasserna ligger högt med överblick över Avenyn in mot innerstaden. Ett nät av metallplattor och ljus bildar ett glittrande hav nedanför Götaplatsens himmel. Glittret av metall kompletteras med munstycken för vatten och ånga. Vattenleken intill Poseidon bygger vidare på Milles idé om att det rikt dekorerade brunnskalet skulle "vara tillrättatlagd för barn".

Öppet rum

Götaplatsens generella utformning ger plats för olika konst- och kulturaktiviteter; både stora evenemang, årligt återkommande manifestationer och mindre samlingar. De närliggande institutionerna har en given expansionsyta för att lyfta ut och synliggöra sina verksamheter i det offentliga rummet. Ett kulturprogram som stödjer jubileumsårets 2021 tema "Öppet rum" föreslås tas fram specifikt för Götaplatsen.

Sommardestination

Avsaknad av grönska

Stökig under
kväll & natt

Bred och bullrig

Få klimatskydd

Brokigt, slitet utseende

Många politiska
möten och evenemang

Anonym &
opersonlig

Svår att korsa

BAKGRUND

Avenyn är idag en bedagad skönhet eller kanske hellre - en oslipad diamant.

Här saknas idag ett innehåll som attraherar många olika grupper under hela dygnet och hela året. Gatan är tydligt uppdelad, med olika områden för shopping, nöjesliv och kultur.

Avenyn är bred och bullrig, trafiken är funktionsuppdelad, men upplevs ändå otydlig. Gående har svårt att korsa gatan och tyvärr finns det platser där

olycksriskerna är höga. Uteserveringarna är attraktiva men kanske tar de för stor plats. Här saknas informella sittplatser, attraktiva och varierade mötesplatser utöver caféer och restauranger, ”det ska inte kosta en latte att få sitta”.

Här finns få klimatskydd för regn och blåst. Trots trädraderna upplever man att det saknas grönska. Det råder stora kontraster mellan Avenyn och dess sidogator. Genom att utveckla kvartersgatorna och Avenyn

kan hela stadsdelen syresättas.

Gatans möblering, markbeläggning och detaljer har brokigt utseende och är slitna. Belysningen är en annan viktig komponent som är eftersatt. Ett undantag är Götaplatsen, där ny belysning resulterat i ett tryggt och vackert stadsrum som fått ljusdesignpriset 2012.

Göteborg är värd en vackrare gata – dygnets alla timmar.

UPPDRAGET

År 2009 tog Stadsbyggnadskontoret, på uppdrag av byggnadsnämnden, fram “Program för utveckling av Heden och Avenyn”.

Som ett resultat togs detta Gestaltningssprogram för Avenyn och Lorensberg fram, ett stadsutvecklingsprojekt som ska leda till en upprustning av stadsmiljön och höja kvaliteten på Avenyn och kringliggande gator.

VARFÖR

För en hållbar stadsutveckling måste staden byggas så att människor trivs och vill bo och leva i den. En utveckling av Avenyområdet ska genomsyras av åtgärder som gagnar en hållbar samhällsutveckling. En viktig utgångspunkt ska vara att stärka det som är bra och redan finns.

Gestaltningssprogrammet ska visa hur Avenyn kan utformas för att återta sin plats i staden som den paradgata den en gång har varit, stilig och praktfull. Programmet ska också visa hur man utformar hela området kring Avenyn så att det blir en både vackrare och tryggare stadsmiljö och en plats där man vill bo, arbeta och besöka.

VEM

Gestaltningssprogrammet upprättas av stadsbyggnadskontoret, park- och naturförvaltningen, trafikkontoret och fastighetskontoret genom projektet 'Trygg och vacker stad', där stadsbyggnadskontoret varit projektledare. Konsult har varit White Arkitekter med ett team bestående av Trivector, Spacescape, Kontor Kontur, MAP och ÄF.

KONTAKTER

Projektledare: Kajsa Rantfors 031-368 15 22
Bitr. handläggare: Jonas Uvdal 031-368 19 76
Stadsbyggnadskontoret
Besöksadress: Köpmangatan 20
Postadress: Box 2254, 403 17 Göteborg
Telefon: 031-365 00 00
E-post: sbk@sbk.goteborg.se
www.goteborg.se under Bygga Bo

HUR

Gestaltningssprogrammet har tagits fram under hösten 2012 och våren 2013. Under processen har avstämning skett regelbundet med representanter för stadens förvaltningar, stadsdelen, Göteborg & Co samt med fastighetsägare. Arbetsmaterial har också visats offentligt och diskuterats på öppna hus både på Avenyn och i Älvrummet.

Gestaltningssprogrammet kommer att nu att remitteras för inhämtande av synpunkter och därefter slutligt sammanställas.

Projektering beräknas kunna påbörjas 2014 för ett genomförande med start ca 2015. Utbyggnaden kommer att ske i etapper, samordnade med eventuella ombyggnader av befintliga fastigheter, med sikte på ett färdigställande år 2020. Därmed kan en invigning av hela gatan göras 2021 under Jubileumsåret under temat 'Öppna rum'.

För genomförandet ansvarar Trygg vacker stad. Projektet kommer att drivas som ett samfinansieringsprojekt mellan fastighetsägarna och Göteborgs Stad.

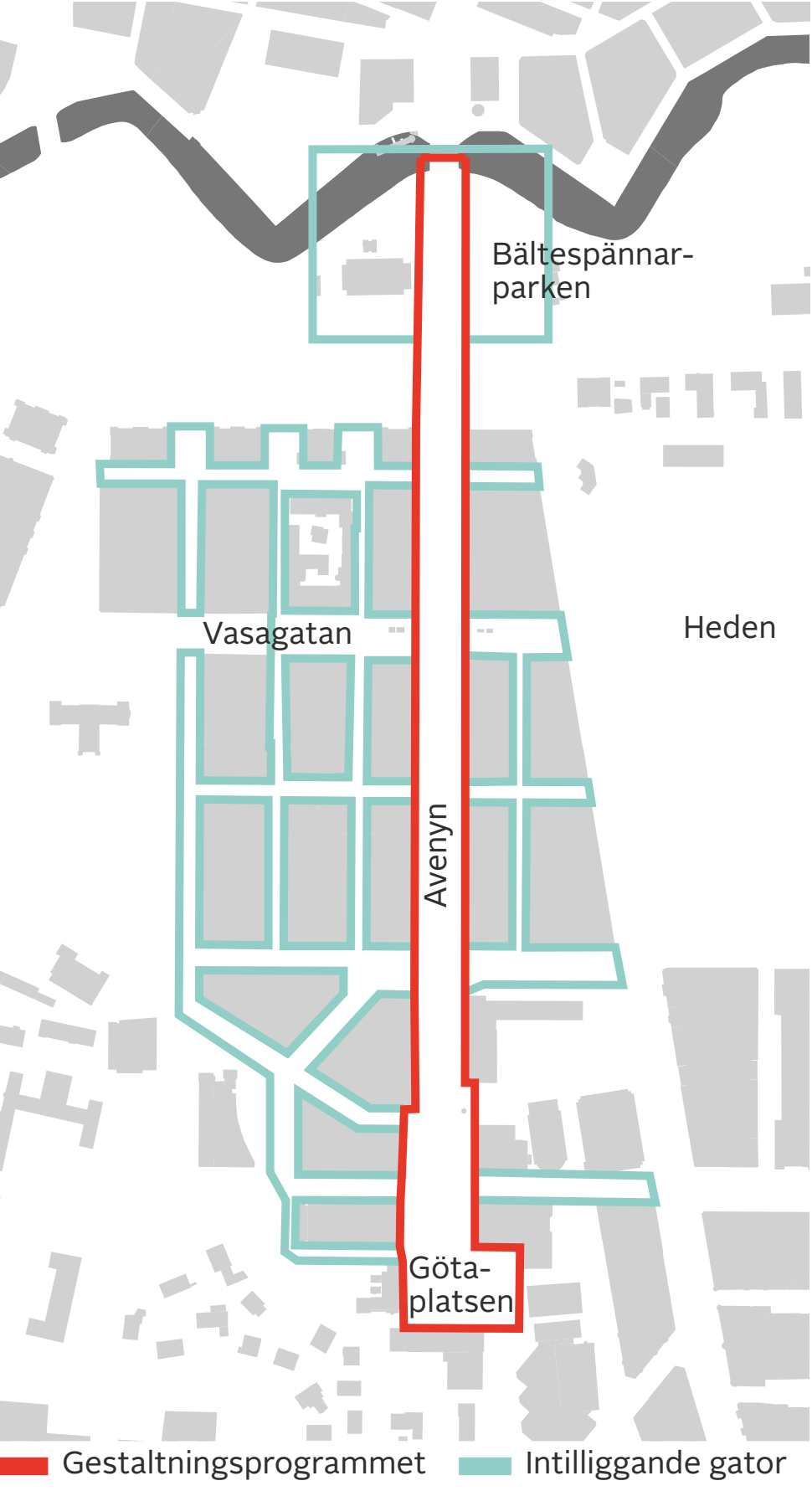
INNEHÅLL

En viktig utgångspunkt vid upprättandet av Gestaltningssprogrammet har varit att skapa förutsättningar den blandade gatan. Här ska finnas butiker, restauranger, kultur och bostäder sida vid sida.

I Gestaltningssprogrammet anges ambitionen och kvalitetsnivån för gestaltningen av gatan, vad avser arkitektoniskt uttryck och disposition av gaturummet. Programmet innehåller förslag till innehåll och utformning av gatan med idéer kring materialval, utrustning, vegetation och belysning.

UPPDRAGSOMRÅDE

Gestaltningssprogrammet omfattar hela Avenyn från Götaplatsen till Kungsportsbron, samt behandlar översiktligt även gatorna i Lorensberg.

NÄR

